

מבחן ארצי לחומש דברים – מחוון לבדיקה

כיתות ו שנת תשפ"ו

חלק א – ושנתם לבניך [10 נק']

השלמת פסוקים [השלמה מלאה של 12 פרטים (מתוך 13) = 6 נק']

- א. "ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום."
- ב. "וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האל-לקים בשמים אמאל ועל הארץ מתחת אין עוד."
- ג. "שפטים משפטים נתן לך בכל עצריך, אשר ה' אלהיך נתן לך לשבטך משפט את העם משפט צדק:"
- ד. "ועשית הישר והטוב בעיני ה' למען יטב לך ובאת וירשת את הארץ הטובה אשר נשבע ה' לאבתך."

2. השלמת שמות הפרשות [השלמה נכונה של 4 פרטים = 4 נק']

דברים, ואתחנן, עקב, ראה, שופטים, כי-תצא, כי-תבא, נצבים, ויפק, האזינו, לזאת המרכה.

3. כתב רש"י [לסעיף זה אין ניקוד. 0-1 טעויות באותיות – תשובה מלאה].

בכל	ממונך	יש	לך	אדם	שממונו	חביב
<u>ככל</u>	<u>ממונך</u>	<u>יש</u>	<u>לך</u>	<u>אדם</u>	<u>שממונו</u>	<u>חביב</u>
עליו	יותר	מגופו	לכך	נאמר	ובכל	מאדך
<u>עליו</u>	<u>יותר</u>	<u>מגופו</u>	<u>לכך</u>	<u>נאמר</u>	<u>ובכל</u>	<u>מאדך</u>

חלק ב: התורה ומשמעותה [64 נק']

שאלה 1 [8 נק' – 4 נק' לכל סעיף]

- א. המחשבה שלא להלוות לעני כי שנת השמיטה קרובה והחוב יימחק
- ב. תשובה שאחד הרעיונות הבאים כתובים בה בלשון התלמיד ובהסתמך על הכתוב:
- לא תאמץ את לבבך
 - לא תקפץ את ידך
 - פתח תפתח את ידך

שאלה 2 [4 נק']

האיור של החרמש (תשובה 4)

שאלה 3 [5 נק']

תשובה העוסקת בחששו של השופט שלא יוכל לשפוט בהגינות, או 'בצדק'.
לדוגמה: השופט חשש שלא יוכל לשפוט בצדק / חשש שלא יוכל לשפוט כי קיבל טובת הנאה/
חשש שייטה לצידו של יעקב כי קיבל ממנו משהו

שאלה 4 [8 נק' – 4 נק' לכל סעיף]

- א. התשובה צריכה לכלול שנים מהאיסורים המופיעים בפסוקים: לא להרבות סוסים / לא להשיב את העם מצרימה / לא להרבות נשים / לא להרבות כסף וזהב
- ב. כדי שהמלך לא יתגאה / לא יחשיב עצמו יותר מהעם / כדי שליבו לא יסור ממצוות ה'.

שאלה 5 [5 נק']

הבן הבכור מקבל בירושה פי שנים מכל אחד משאר האחים (חלק כפול)

שאלה 6 [8 נק' – 4 נק' לכל סעיף]

- א. 'השב תשיבם לאחיד'
- ב. והיה עמך עד דרש אחיך אותי

שאלה 7 [8 נק' – 4 נק' לכל סעיף]

- א. 'ועשית מעקה לגגך'
- ב. תשובה שכתוב בה חובת האחריות למניעת סכנה, ושרכושו לא יזיק, והדוגמה אינה הדוגמה המופיעה בפסוק (מעקה), כמו:
- צריך לנעול את ארון החשמל שלא יזיק
 - לשים שלט זהירות 'כאן בונים'
 - לא להשאיר חומרים מסוכנים שיכולים לפגוע בילדים או במבוגרים

שאלה 8 [4 נק' – 2 נק' לכל סעיף]

- א. שור וחמור
ב. צמר ופשתים

שאלה 9 [10 נק' – 2 נק' לכל סעיף]

מצווה שבין אדם לחברו	מצווה שבין אדם למקום	המקור	ציטוט המצווה
v		פרק כ"ב, פסוק א'	1. "לא תראה את שור אחיך או את שיו [...] והתעלמת ממהם השב תשיבם [...]"
v		פרק כ"ב, פסוק ח'	2. "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך [...]"
	v	פרק כ"ב, פסוק ט'	3. "לא תזרע פרמך פלאים [...]"
	v	פרק כ"ב, פסוק י"ב	4. "גדלים תעשה לך על ארבע פנות כסותך [...]"
v		פרק כ"ג, פסוק ט"ז	5. "לא תסגיר עבד אל אדניו [...]"

שאלה 10 [4 נק']

תשובה 1: מתנות עניים

חלק ג: פירושי רש"י לתורה [26 נק']

שאלה 11 [5 נק']

כל תשובה שבה מופיע הרעיון שהיחס של השופט משפיע על יכולתו של הנידון להציג את דבריו, לדוגמה:

- משום שכאשר הנידון רואה שהשופט מעדיף את חברו, הוא חושב שהוא מצדיק אותו.
- משום שכאשר הוא עומד וחברו יושב הוא חושב שהשופט מאשים אותו.
- משום שכאשר היחס אליו לא שווה לחברו הוא יתקשה להציג את טענותיו.

שאלה 12 [8 נק' – 4 לכל סעיף]

א. השאלה של רש"י מנוסחת בלשון התלמיד, לדוגמה:

- האם הכוונה שהמנהיגים הרגו את האיש?
- האם ייתכן שזקני בית הדין הרגו את האיש?

ב. התשובה היא **אחת** האפשרויות האלה:

- זקני העיר צריכים לדאוג לשלומם של כל אורח המגיע לעיר;
 - זקני העיר צריכים לדאוג לשלומם של כל אנשי עירם;
 - זקני העיר צריכים לוודא שיש מזון למי שיוצא מהעיר ושמלווים את מי שיוצא מהעיר.
- הערה:** התשובה "אחריות ציבורית" גם היא תשובה נכונה.

שאלה 13 [5 נק']

תשובה 3 – גם על הלווה וגם על המלווה

שאלה 14 [8 נק' – 4 לכל סעיף]

א. 'קָרְדִי'.

ב. השלמה של חלקי המשל והנמשל בלשון התלמיד :

משל	נמשל
אמבטיה / אמבטי / אמבטי רותחת	עם ישראל
שָׁאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לִירֹד בְּתוֹכָהּ	להיחטט בעט ישראל
בן בליצא אחר?	עמלק
קפץ וירד לתוכה	נחטט בעט ישראל
הקרה אותה בפני אחרים	ארת אצמיט האחרים לא אענש להיחטט בעט ישראל